

CIRKULÄR 16:65

Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys
Mona Fridell m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2016–2020

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Slutligt taxeringsutfall november
- Skattesatser 2017
- Befolkningsuppgifter per den 1 november 2016 och reviderad befolkningsprognos
- Kostnadsutjämning 2017
- Utfall i LSS-utjämningen år 2017
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex
- Arbetsgivaravgifter 2017
- Datum för utbetalning av preliminära skatter och bidrag 2017
- Kommunal fastighetsavgift, endast beräkning här, för mer information se cirkulär 16:72
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Jämfört med den prognos SKL presenterade i oktober (cirkulär 16:51) är prognosen reviderad samtliga år. Skatteunderlaget 2015 är uppreviderat till följd av den slutliga taxeringen. Utvecklingen övriga år har reviderats ner, i första hand till följd av att vi nu utgår från att arbetsmarknaden når balans på en lägre sysselsättningsnivå.

Konjunktoren och skatteunderlaget bromsar in

Den svenska ekonomin fortsätter att utvecklas starkt också nästa år. I år beräknas BNP, kalenderkorrigerat, öka med 3,2 procent och nästa år med 2,8 procent. Drivande bakom tillväxten är kraftigt ökade investeringar och en snabbt växande offentlig konsumtion i kölvattnet av fjolårets stora antal asylsökande. Exporten och hushållens konsumtionsutgifter ökar i år relativt måttligt, men förväntas öka i snabbare takt nästa år. År 2017 kan beskrivas som ett högkonjunkturår för svensk ekonomis del.

En fortsatt stark tillväxt i efterfrågan och produktion innebär att läget på arbetsmarknaden förbättras ytterligare. Antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin beräknas 2017 öka med 1,3 procent vilket kan jämföras med en ökning med 1,8 procent i år. Den positiva utvecklingen innebär att arbetslösheten gradvis minskar ner mot 6 procent. Trots det förbättrade läget på arbetsmarknaden beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad med en ökning av genomsnittlig timlön med 2,8 procent.

Ett ökat resursutnyttjande, bättre fart på privat konsumtion, högre råvarupriser och en försvagad krona innebär att prisökningstakten gradvis stiger under året. Efterhand når ökningen av konsumentpriserna mätta som KPIF, dvs. KPI exklusive hushållens räntekostnader, över 2 procent. Mot denna bakgrund är vår bedömning att Riksbanken under hösten höjer styrräntan. Den stramare penningpolitiken får till följd att kronan stärks och då framförallt mot euron.

Utvecklingen åren 2018–2020 är ingen prognos utan i stället en framskrivning gjord på basis av några på förhand uppställda antaganden. Styrande i detta upplägg är att svensk ekonomi på sikt återgår till konjunkturell balans. Det innebär en mer normal men väsentligt långsammare utveckling av produktion och sysselsättning än tidigare då den svenska ekonomin gått från låg- till högkonjunktur. Åren 2018–2020 understiger BNP-tillväxten 2 procent samtidigt som ökningen i sysselsättningen är starkt begränsad.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BNP*	3,8	3,2	2,8	1,9	1,6	1,7
Sysselsättning, timmar*	1,0	1,8	1,3	0,3	0,0	0,2
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,9	6,3	6,6	6,7	6,7
Timlön, nationalräkenskaperna	3,2	2,3	3,0	3,1	3,4	3,4
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,5	2,6	2,8	3,1	3,4	3,4
Konsumentpris, KPIF-KS	0,6	1,2	1,8	1,9	2,0	2,0
Konsumentpris, KPI	0,0	1,0	1,9	3,0	2,6	2,7
Realt skatteunderlag	2,0	2,2	1,8	0,8	0,5	0,7

*Kalenderkorrigerad utveckling.

Återhämtningen i svensk ekonomi, med en relativt stark utveckling av sysselsättningen, har inneburit en gynnsam utveckling av kommunernas och landstingens skatteunderlag. I reala termer beräknas skatteunderlaget öka med i genomsnitt 2 procent

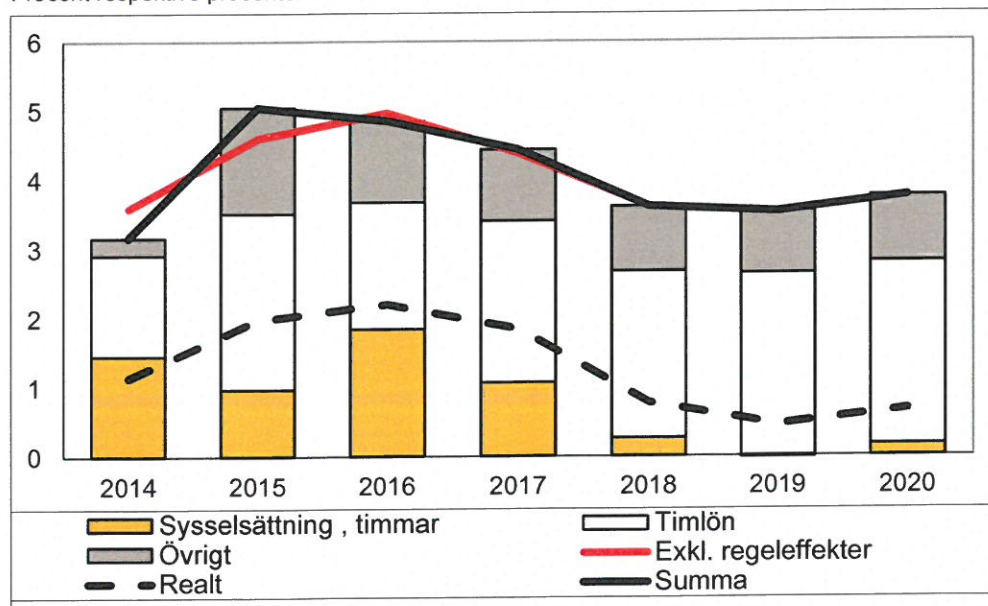
åren 2015–2017 vilket är ungefär det dubbla mot normalt. I och med att den svenska ekonomin efter 2017 förutsätts återgå till konjunkturrell balans och därmed utvecklas i ett lugnare tempo blir skatteunderlagets utveckling åren 2018–2020 betydligt svagare. Det blir då betydligt svårare för kommunsektorn att få intäkter och kostnader att gå ihop. Reala ökningar i skatteunderlaget på ½–1 procent ska klara demografiska krav som årligen växer med 1½ procent.

Skatteunderlagstillväxten når zenit 2016

När vi gjorde vår oktoberprognos hade vi tillgång till det preliminära taxeringsutfall Skatteverket publicerade den 8 september. Det indikerade att skatteunderlaget ökat med 4,6 procent under 2015, men en del uppgifter var motsägelsefulla och utfallet skulle kunna komma att bli avsevärt högre. Det var därför ovanligt osäkert vilket det slutliga utfallet skulle komma att bli, varför vi av försiktighetsskäl valde att behålla vår prognos från augusti – en ökning med 4,8 procent. När det slutliga taxeringsutfallet publicerades den 21 november visade det sig att ökningen blev 5,05 procent, vilket är mer i linje med de prognoser vi gjorde innan de preliminära utfallen presenterades.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och SKL.

Skatteunderlagsprognosen för åren 2016–2020 är baserad på den samhällsekonomiska bild som sammanfattas här ovan och presenteras mer utförligt i *MakroNytt*, 2/2016. Den starka skatteunderlagstillväxten 2015 och 2016 beror framförallt på att den pågående konjunkturuppgången har medfört stark ökning av arbetade timmar båda åren (diagram 1). I år förstärks skatteunderlaget också av en relativt stor ökning av pensionsinkomsterna till följd av kraftigt positiv balansering av inkomstanknutna pensioner.

Nästa år prognostiserar vi avtagande skatteunderlagstillväxt. De beror främst på att arbetade timmar inte väntas utvecklas fullt lika starkt som i år. Även utbetalningarna av en del sociala ersättningar, främst sjukpenning och arbetsmarknadsersättningar, bidrar mindre till skatteunderlagets ökning. Detta motverkas delvis av att det stramare arbetsmarknadsläget leder till att löneökningarna blir större.

Kalkylen för åren därefter bygger på förutsättningen att ekonomin närmar sig balans. Det betyder att skatteunderlagstillväxten hålls tillbaka av svagare sysselsättningsökning och grundavdrag som ökar i högre takt än för tillfället.

Även i reala termer (efter avdrag för prisökningar) kulminerar skatteunderlagstillväxten i år och ligger kvar på en hög nivå 2017. Därefter faller den tillbaka till svagare utvecklingstal än vi sett sedan 2010.

Förändring jämfört med SKL:s prognos från oktober 2016

Jämfört med den prognos SKL presenterade i oktober (Cirkulär 16:51) är utvecklingen reviderad samtliga år, se tabell 2.

Skatteunderlaget 2015 är uppreviderat till följd av den slutliga taxeringen.

Nedrevideringen 2016 beror främst på att arbetade timmar utvecklats svagare än enligt vår prognos i oktober. Att utvecklingen år 2017 är nedreviderad förklaras till stor del av att vi nu prognostiserar mindre ökning av sociala ersättningar, framförallt sjukpenning.

I kalkylen för år 2018–2020 växer skatteunderlaget långsammare än enligt vår oktoberkalkyl till följd av att vi nu utgår från att arbetsmarknaden når balans på en lägre sysselsättningsnivå.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2015–2020
SKL dec	5,0	4,8	4,4	3,6	3,5	3,8	28,0
ESV nov/dec	5,1	5,1	4,4	4,2	3,9	3,9	29,7
SKL, okt	4,8	5,0	4,5	3,9	3,8	3,9	28,9
Reg, sep	5,2	5,0	5,2	4,2	4,2	4,1	31,4

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKL.

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos visar en starkare skatteunderlagstillväxt än SKL:s. De viktigaste förklaringarna är att ESV räknar med större ökning av pensionsinkomster och mindre grundavdrag 2016 samt snabbare sysselsättningsökning 2018 och 2019.

Regeringens prognos visar större ökning av skatteunderlaget än SKL:s vart och ett av åren 2016–2020. Ungefär halva skillnaden beror på att regeringen räknar med avsevärt större ökning av lönesumman. Det är i första hand en effekt av snabbare tillväxt av arbetade timmar, men 2017 och 2018 räknar regeringen även med att lönerna stiger i

högre takt. Dessutom bygger regeringens prognos på större ökning av pensionsinkomsterna och mindre ökning av grundavdragen.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos skulle det vara möjligt åren 2018–2020 (tabell 3). En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

	2016	2017	2018	2019	2020
Snitt 10 år	4,0	4,0	3,9	3,8	4,0
Årlig ökning	5,0	4,4	3,6	3,5	3,8
Differens	1,0	0,4	-0,3	-0,2	-0,2

Källa: Skatteverket och SKL.

Definitivt taxeringsutfall

Som nämndes i avsnittet för skatteunderlagsprognosen ovan publicerade Skatteverket den 21 november det slutliga utfallet för den beskattningsbara inkomsten 2015 enligt 2016 års taxering. Utfallet finns att hämta på Skatteverkets webbplats:

<http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/myndigheter/taxeringsutfallet/lad-danertaxeringsutfallet.4.5098f9104ec1b57328000205.html>

Den slutliga taxeringen visade en ökning av skatteunderlaget med 5,05 procent år 2015 jämfört med år 2014, vilket kan jämföras med 3,16 procent i föregående års taxering. Jämfört med Skatteverkets första preliminära utfall i augusti innebär det slutliga utfallet att den beskattningsbara inkomsten blev 0,42 procentenheter högre. I tabell 4 redovisas preliminära och slutliga taxeringsutfall inkomståren 2012–2015.

Tabell 4. Preliminära och slutliga taxeringsutfall för inkomståren 2012–2015

Procent

	Aug	Sep	Okt	Nov	Skillnad nov–aug	Skillnad nov–okt
Inkomstår 2012	4,11	3,96	3,95	4,00	–0,11	0,04
Inkomstår 2013	3,51	3,40	3,38	3,36	–0,15	–0,02
Inkomstår 2014	3,30	3,23	3,21	3,16	–0,13	–0,04
Inkomstår 2015	4,63	4,66	4,70	5,05	0,42	0,35

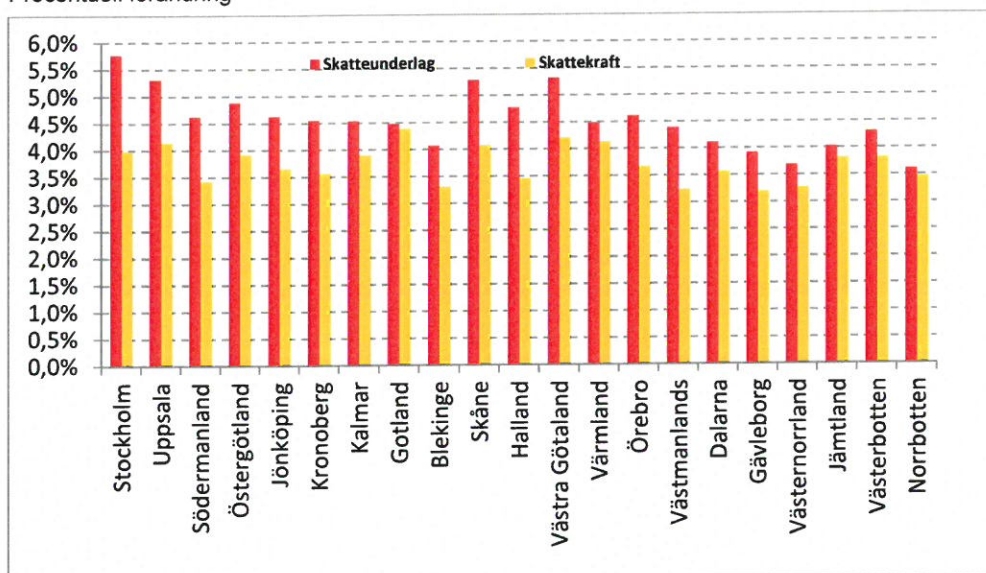
Källa: Skatteverket.

Bäst skatteunderlagstillväxt i landet under inkomståret 2015 hade Ekerö (8,8 procent) och Sundbyberg (8,6 procent). Det var bara i en enda kommun som skatteunderlaget minskade.

Sambandet mellan befolkningstillväxt och skatteunderlagstillväxt är relativt starkt vilket gör att det är mindre spridning i förändringen av skattekraft, dvs. skatteunderlaget per capita. Mest ökade skattekraften per invånare i Sundbyberg och Bjurholm.

Diagram 2. Utveckling av skatteunderlag och skattekraft (skatteunderlag per capita) inkomståret 2015 per län

Procentuell förändring

Källa: Skatteverket.

Den länsvisa spridningen av skatteunderlagstillväxten är betydligt mindre än den kommunala. Den starkaste utvecklingen återfinns i Stockholms län, där skatteunderlaget växte med 5,8 procent. Bäst utveckling av skattekraften återfanns i region Gotland som ökade med 4,4 procent.

Tabell 5. Skatteunderlagstillväxt och faktisk medelskattekraft per invånare, inkomståren 2015 och 2014, per kommungrupp

Procent och kronor

	Utveckling skatteun- derlag 2014–2015	Utveckling skat- tekraft 2014–2015	Medelskatte- kraft 2015
Förortskommuner till storstäderna	5,3%	3,8%	233 167
Förortskommuner till större städer	5,0%	4,1%	192 784
Glesbygdskommuner	3,0%	3,3%	168 662
Kommuner i glesbefolkad region	3,7%	3,5%	187 381
Kommuner i tätbefolkad region	4,6%	3,8%	183 395
Pendlingskommuner	4,7%	3,9%	188 556
Storstäder	6,1%	4,3%	227 753
Större städer	4,9%	3,8%	196 699
Turism- o besöksnäringkommuner	4,6%	4,3%	184 704
Varuproducerande kommuner	4,1%	3,4%	183 917
Totalt	5,05%	3,93%	204 230

Källa: Skatteverket.

Indelat i kommungrupper växte den beskattningsbara inkomsten mest i storstäderna (Stockholm, Göteborg och Malmö), med 6,1 procent och minst i glesbygdskommunerna, med 3,0 procent. Utvecklingen av skattekraften var betydligt mer likvärdig mellan de olika grupperna. Även här var det storstäderna, tillsammans med turism- och besöksnäringkommunerna, som hade den största ökningen. Högst medelskattekraft finns i förortskommunerna, nästan 40 procent högre än i glesbygdskommunerna.

Slutavräkningar 2015–2017

Slutavräkning 2015

Enligt taxeringsutfallet blir slutavräkningen av 2015 års skatteintäkter 85 kronor per invånare den 1.11.2014. Avräkningen regleras i januari 2017. SKL:s decemberprognos 2015, som enligt riktlinjer från Rådet för kommunal redovisning låg till grund för bokslutet för 2015, gav en avräkning på 43 kr/invånare. Detta medför en korrigeringspost på 42 kr per invånare som påverkar bokslut 2016. Jämfört med vår oktoberprognos (cirkulär 16:51) är det en förbättring med 81 kronor.

Slutavräkning 2016

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2015 och 2016 uppgår till 5,0 procent respektive 5,3 procent, enligt regeringsbeslut. SKL:s prognos innebär en lägre uppräkning för 2016 vilket gör att vår prognos på slutavräkningen 2016 blir negativ –206 kronor per invånare den 1.11.2015. Jämfört med vår prognos i oktober är det endast en marginal skillnad.

Slutavräkning 2017

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2016 och 2017 uppgår till 5,0 procent respektive 5,2 procent, enligt Budgetpropositionen för 2017. SKL:s prognos innebär

en lägre uppräknings vilken gör att vår prognos för slutavräkningen 2017 blir negativ och uppgår till -433 kronor per invånare den 1.11.2016. Jämfört med vår prognos i oktober är det en försämring med 130 kronor per invånare.

Skattesatser och skatteväxlingar 2017

Inför 2017 höjer 21 kommuner skattesatsen medan 9 kommuner sänker den. Medel-skattesatsen i kommunerna ökar med 1 öre, till 20,69 exklusive Gotland. De kommun-visa skattesatserna för 2017 finns på www.scb.se, under Offentlig ekonomi.

Befolkningsuppgifter per den 1.11.2016 och reviderad befolk-ningsprognos

Den 7 december presenterade Statistiska centralbyrån (SCB) befolkningsuppgifter per 1 november 2016. Dessa påverkar intäkterna i form av skatteintäkter och utjämnings-bidrag/avgift. Den prognostiserade medelskattkraften 2017 blir cirka 130 kr högre per invånare på grund av att antalet invånare enligt utfallet var 5 976 färre än prognosen, dvs. det beräknade skatteunderlaget divideras med färre antal personer. Kommuner som erhåller bidrag i inkomstutjämnningen kommer att få högre ersättning och kommuner som betalar avgift kommer att betala en lägre avgift på grund av detta, allt annat oförändrat. Vi har i denna prognos använt en reviderad befolkningsprognos från november 2016.

I tabell 6 syns befolkningsutfall och prognos samt medelskattkraft som ligger till grund för beräkningarna i Prognosunderlag K 2016–2020 16065.

Tabell 6. Befolkning i riket, utfall och prognos per november samt medelskattkraft 2015–2020

Antal och procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Utfall	9 838 418					
Prognos		9 967 637	10 090 406	10 199 259	10 313 291	10 430 504
Förändring, %	1,036	1,013	1,012	1,011	1,011	1,011
Medelskattkraft						
Regeringens fastställda	203 626	212 752	220 385			
SKL:s prognos	204 230	211 839	218 293	223 399	228 751	234 818

Källa: SCB, regeringen, SKL.

Utfallet för 2017 års kostnadsutjämnings

SCB har skickat ut det definitiva utfallet för 2017 års kostnadsutjämnings den 21 december.

Som vanligt är variabeln eftersläpningseffekt i delmodellen för befolkningsförändringar uppdaterad. Tjugoåtta kommuner får ett bidrag upp till 1 149 kronor per invånare. Övriga kommuner får en avgift på 76 kronor per invånare. Beloppet är nästan en halvering jämfört med år 2015.

Tätortsstatistiken ska enligt förordningen om kommunalekonomisk utjämning uppdateras vart femte år. Senaste uppdatering skedde utjämningsåret 2013. SCB har dock beslutat att redan till utjämningsåret 2017 uppdatera tätortsstatistiken i tre delmodeller: individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och kollektivtrafiken. Framförallt påverkas glesbygdskommunernas utfall i äldreomsorgsmodellen. I denna delmodell ändras utfallet pga. uppdateringen mellan –152 kronor per invånare (Åre kommun) och 115 kronor per invånare (Åsele kommun).

Möjligheter till överklagande

Ett flertal kommuner har påtalat att de planerar att överklaga beslutet.

Skatteverket beslutar senast den 20 januari under utjämningsåret preliminärt om bidrag respektive avgifter för varje kommun. En kommun får senast den 15 februari under utjämningsåret till Skatteverket påtala brister och oriktiga uppgifter i underlaget för beslutet.

Regleringsbidrag/avgift

SKL har gjort en bedömning av regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämningen för åren 2017 till 2020 (tabell 6 och 7). Förändringar sedan senaste bedömningen beror på vår skatteunderlagsprognos och förändringar i anslaget för kommunalekonomisk utjämning, som påverkar omslutningen i inkomstutjämningen.

Tabell 7. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2017 till 2020

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020
Inkomstutjämning, netto (+)	65 811	67 532	69 898	72 553
Strukturbidrag (+)	1 052	1 065	1 076	1 088
Införandebidrag (+)	259	34	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	67 104	68 630	70 974	73 642
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	67 007	67 170	68 634	70 100
Differens → Regleringspost (2)–(1)	–97	–1 460	–2 340	–3 542

Källa: SCB och SKL:

Tabell 8. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2017 till 2020

Kronor per invånare

	2017	2018	2019	2020
Inkomstutjämning, netto (+)	6 602	6 693	6 853	7 035
Strukturbidrag (+)	106	106	106	106
Införandebidrag (+)	26	3	0	0
Summa inkomster för kommunerna (1)	6 732	6 802	6 959	7 140
Ramanslag (–) (Utgift för staten) (2)	6 722	6 657	6 729	6 797
Differens → Regleringspost (2)–(1)	–10	–145	–229	–343

Källa: SCB och SKL:

Regeringen har i Budgetpropositionen anvisat 10 miljarder till kommuner och landsting från år 2017 för mer resurser i välfärden. Pengarna till kommunsektorn kommer

dels att fördelas på samma sätt som via det kommunalekonomiska utjämningsystemet dvs. i kronor per invånare, dels med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända.

Av tillskottet som fördelas per invånare erhåller kommunerna 70 procent och landstingen 30 procent. Av det tillskott som fördelas med hänsyn till antal asylsökande och nyanlända får kommunerna 80 procent och landstingen 20 procent.

Från år 2021 är tanken att hela tillskottet ska ligga i anslaget för den kommunalekonomiska utjämningsen som generellt statsbidrag.

Den del av pengarna som fördelas efter invånarantal, ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämningsen och därmed även i våra beräkningar av regleringsposten ovan.

Den slutliga fördelningen 2017 av den del som fördelas med hänsyn till antalet asylsökande och nyanlända presenterades den 20 december, se nedanstående länk.

<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2016/12/slutlig-fordelning-av-valfards-miljarder-presenteras-idag/>

Tabell 9. Fördelning av 10 miljarder till välfärden, kommuner

Miljoner kronor och kronor per invånare

År	Totalt, mnkr	Generell fördelning, mnkr	Generell fördelning, kronor/invånare	Modellberäknad fördelning, mnkr
2016	8 330	0	0	8 330
2017	7 700	2 100	211	5 600
2018	7 700	2 100	207	5 600
2019	7 500	3 500	342	4 000
2020	7 300	4 900	473	2 400
2021	7 000	7 000	668	0

Källa: Regeringens skrivelse *Preliminär fördelning kommuner och landsting*

Utfall LSS-utjämningsen 2017

SCB har beräknat utfallet av bidragen och avgifterna i LSS-utjämningsen för år 2017. Skillnaden mot den förra preliminära beräkningen i september är att folkmängden justerats per den 1 november 2016. Några kommuner har dessutom förändrat sina uppgifter i underlaget för personalkostnadsindex enligt räkenskapssammandraget 2015 och i antalsstatistiken som också påverkar utfallet.

Beräkningarna för bidrags- och avgiftsåret 2017 baseras på verksamhetsstatistik över antalet LSS-insatser 2015, genomsnittliga kostnader enligt RS 2015 samt personalkostnadsindex beräknade på 2015 års förhållanden. Dessutom räknas kostnaderna från 2015 upp med NPI i likhet med stora utjämningsystemet.

LSS-utjämningsen 2018

Vi kommer att göra en första prognos på utfallet i LSS-utjämningsen för 2018, med hjälp av SCB, i april. Preliminärt utskick är 28 april. I likhet med första prognosen för

2017 kommer utjämningen för de kommuner som skickat in **RS 2016** senast **13 april** till SCB att beräknas med de aktuella uppgifterna från RS. Ordinarie sista dag för inlämning av RS är 20 mars så kommunerna har ytterligare ca fyra veckor för insändning för att få ett bättre prognosunderlag för LSS-utjämningen. En andra prognos för utfallet för 2018 skickas ut i v. 25 när alla kommuner är färdiga med RS för 2016.

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

I våra kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs alltså av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar) och annan förbrukning. I tabellen nedan redovisas vår senaste bedömning av prisförändringar under perioden 2015–2020. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, t.ex. i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKL:s kalkyler.

Tabell 10. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Personalkostnad*	3,6	3,5	2,9	3,2	3,5	3,5
Övrig förbrukning	1,7	1,9	2,2	2,4	2,6	2,6
Prisförändring	3,0%	3,0%	2,7%	2,9%	3,2%	3,2%

**Kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.*

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år är SKL:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga avgifter. Bedömningen för kommande år baserar sig på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKL:s prognos (dock justerad för den statliga lärarlönesatsningen), och beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna. För 2016 och 2017 påverkar lärarlönesatsningen PKV med 0,3 procentenheter per år.

Allt högre avsättningar för förmånpensioner, delvis till följd av ändrad indexberäkning för allmän pension innebär kraftigt ökade pensionskostnader framöver. Det påverkar även utvecklingen av sociala avgifter, främst 2019–20. Det bör dock betonas att denna utveckling är starkt förknippad med de antagande om priser, löner m.m. som ligger bakom kalkylen. Osäkerheten ökar för varje år framåt. För 2019–20 påverkar det PKV med 0,2 procentenheter.

Det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bland annat till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. Vi betraktar denna kvalitetsökning som en volymförändring och inte som en prisförändring, därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset på övrig förbrukning utgörs av en sammanvägning av vår prognos för KPIF-KS, dvs. konsumentprisindex med fast ränta och konstant skatt, och en uppskattad löneandel. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

Arbetsgivaravgifter 2017

Arbetsgivaravgifterna enligt lag är sammantaget oförändrade och uppgår för år 2017 till 31,42 procent. Däremot har förändringar skett av de ingående avgifterna, vilka ska motsvara kostnaderna för olika delar av socialförsäkringarna. Sjukförsäkringsavgiften och efterlevandepensionsavgiften sänks på grund av lägre kostnader. Detta neutraliserar dock av att den allmänna löneavgiften höjs i motsvarande omfattning. Den allmänna löneavgiften är till skillnad från övriga arbetsgivaravgifter att betrakta som en ren skatt.

Premien för avtalsförsäkringarna beräknas till 0,08 procent av lönesumman år 2017, vilket är oförändrat jämfört med 2016.

Förbundet föreslår ett oförändrat kalkylerat pålägg avseende avtalspensioner på 6,83 procent 2017 för kommunerna. Sammantaget resulterar detta i ett PO-pålägg på **38,33** procent av lönesumman år 2017.

Från och med juni 2016 är "ungdomsrabatten" på arbetsgivaravgiften borttagen och arbetsgivaravgifterna är numera densamma för ungdomar som för övriga.

För anställda som vid årets ingång fyllt 65 år är arbetsgivaravgiften enligt lag 10,21 procent (ålderspensionsavgiften) och för avtalsförsäkringar betalas endast TFA (0,01 procent). Premie för avgiftsbestämd pension om 5,59 procent betalas vanligen fram till 67 år. Den särskilda löneskatten på äldres inkomster, som infördes den 1 januari 2016, uppgår till 6,15 procent. Sammantaget blir därmed PO pålägget för de som fyllt 65 år 21,96 procent.

För anställda födda 1937 och tidigare utgår inga arbetsgivaravgifter, eftersom dessa årgångar är helt kvar i det gamla pensionssystemet. Däremot så ska den särskilda löneskatten på 6,15 procent betalas.

Det kan vara värt att notera att kostnaden för tjänstepensioner är starkt beroende av lönenivå. Det som rekommenderas i PO är utifrån genomsnittet i sektorn, men kostnaden är betydligt högre för de anställda som har inkomster utöver taket i det allmänna pensionssystemet. På dessa överskjutande inkomster svarar tjänstepensionen för all pension. Se exempel över differentierade arbetsgivaravgifter i tabellen.

Se *Bilaga 1* för kommunernas arbetsgivaravgifter för 2016 och 2017.

Utbetalning av preliminära skatter och bidrag 2017

Skatteverkets utbetalningar av skatter och bidrag under år 2017 görs den tredje vardagen efter den 17:e varje månad, datumen framgår av tabell 9. Slutavräkningen för 2015 års skatteintäkter justeras i samband med januari månads skatteutbetalning.

Tabell 11. Utbetalnings- och bokföringsdag för preliminära skatter och bidrag 2017

Datum

	Utbetalnings- dag	Bokförings- dag		Utbetalnings- dag	Bokförings- dag
Jan	20	23	Jul	20	21
Feb	22	23	Aug	22	23
Mar	22	23	Sep	20	21
Apr	20	21	Okt	20	23
Maj	22	23	Nov	22	23
Jun	21	22	Dec	20	21

Källa: Skatteverket.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2016–2020

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2016–2020” på vår webbplats på nedanstående länk: <http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

Genom att i Excelfilen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2016–2020. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns en tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Av tabellen framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. Tabellen återfinns via nedanstående länk:

<http://skl.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidragsspecificering.1403.html>

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 16:51) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Slutligt taxeringsutfall november
- Skattesatser 2017
- Befolkningsuppgifter per den 1 november 2016 och reviderad befolkningsprognos
- Kostnadsutjämning 2017
- Utfall i LSS-utjämningen år 2017
- Kommunal fastighetsavgift, endast beräkning här, för mer information se cirkulär 16:72

Den del av ”välfärdsmiljarderna” som fördelas efter invånarantal, ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed även i våra beräkningar, se tabell 8.

Beräkningarna bygger i övrigt på 2017 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen.

Gör kommunens egen intäktsprognos åren 2016–2020 med hjälp av modellen "Skatter & bidrag"

Med hjälp av modellen kan du se kommunens intäkter efter olika antaganden om:

- Skattesats
- Antal invånare och åldersstruktur i den egna kommunen
- Skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- Skatteunderlag i riket

Du får också en ökad förståelse för hur utjämningsystemets olika delar påverkas av förändringar i befolkningen och av skatteunderlagets utveckling i riket. Vi informerar kontinuerligt i våra cirkulär om hur ändrade förutsättningar ska föras in i modellen.

Modellen är endast tillgänglig för dig som ansvarar för kommunernas ekonomi- eller finansfunktion.

Rutiner för prenumeration/beställning av modellen år 2017

Förnyad prenumeration för gamla användare

De som haft modellverktyget under 2016 och även vill fortsätta ha det under 2017 behöver inte göra någon ny beställning. Däremot vill vi snarast, dock senast den 10 januari 2017, få nya uppgifter från de kommuner som bytt kontaktperson och/eller fakturaadress. Skicka nya uppgifter till Mona Fridell, e-post: mona.fridell@skl.se

Om kommunen inte vill ha modellverktyget år 2017 måste vi få en anmälan om detta till oss senast den 10 januari. Skicka avanmälan till Mona Fridell, e-post: mona.fridell@skl.se

Priset år 2017 är 1 800 kronor. I mitten av januari skickar vi ut faktura till de kommuner som ej "sagt upp" sin prenumeration. Nästa års modell kommer att skickas ut i månadsskiftet januari–februari.

Beställning för nya användare

Kommuner som inte haft modellverktyget under 2016 gör beställningen via vår beställningsblankett. Beställningsblanketten kan hämtas från vår webbplats skl.se under område Ekonomi (under Ekonomi, juridik, statistik), Budget och planering, Skatter & bidrag, kommuner. **Spara den först på Din dator innan Du fyller i den!**

Blanketten kan sedan e-postas till mona.fridell@skl.se.

Uppdatering av modellen "Skatter & bidrag"

Kommuner som använder den *förenklade* uppdateringen laddar ner filen:

- Uppdateringsfil-16065nr6.xls
från sidan www.skl.se/modellensob. Följ sedan instruktionerna i filen eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta cirkulär.

Kommuner som uppdaterar modellen *manuellt* behöver göra nedanstående förändringar i **blad 2 Indatabladet**. Först måste bladets skydd tas bort. Lösenordet är "kommun".

- Skriv in följande formel i cell B9: =B11.
- Skriv in SKL:s skatteunderlagsprognos i cellerna B9 till G9. Beloppen syns i tabell 2, första raden.
- Skriv in definitiv taxering för inkomster 2015 i riket i cellen C19. Beloppet är:
1 988 699,9235
- Skriv in kommunens definitiva taxering för inkomster 2015 i cellen C20. Värdena finns i "Prognosunderlag K 2016–2020 16065", cell C48.
- Skriv in rikets befolkning per 1.11 2016 samt prognosen för åren 2017–2019 i cellerna D26–G26. Värdena finns i "Prognosunderlag K 2016–2020 16065", cellerna D42–G42.
- Skriv in kommunens befolkning per 1.11 2016 samt förbundets prognos för åren 2017–2019 i cellerna D29–G29. Uppgifterna finns i "Prognosunderlag K 2016–2020 16065", cellerna D44–G44.
- Skriv in beloppen för inkomstutjämningsbidraget netto åren 2017 till 2020 i cellerna D35–G35. Beloppen är: 65 811,248; 67 531,757; 69 897,731; 72 553,377
- Skriv in det överskjutande beloppet för kostnadsutjämnningen i cell D39. Beloppet är –17,999
- Skriv in strukturbidraget 2017–2020 i cellerna D42–G42. Beloppen är: 1 051,753; 1 064,708; 1 076,196; 1 088,231
- Skriv in införandebidraget 2017–2018 i cellerna D45–E45. Beloppen är: 259,279; 33,990
- Skriv in ny prognos för konsumentprisindex i cellerna B54–G54. Värden finns i tabell 1, rad 7.
- Lägga in kommunens förändring av skattesatsen 2017 i cell D57. **Detta gäller endast kommuner som förändrar skattesatsen 2017.** En höjning med 10 öre skrivs 0,10. En sänkning skrivs med minustecken framför. Glöm inte att aktivera en eventuell skatteförändring genom att välja "Förändrad" på knappen Skattesats på bladet Totala intäkter.

- Skriv in kommunens värde för Kostnadsutjämningen 2017 i cell D63. Värdet hittar du i ”Prognosunderlag K 2016–2020 16065”, cell D22 (kommuner med eftersläpningseffekt ska använda värdet från cell E22, se nedan). Eventuell formel ska skrivas över. Kommuner som kommer ifråga för **eftersläpningssättning** ska, liksom tidigare, ha en formel i denna cell. Formeln ska lyda $=xxxx + (OM(N5>2;'Blad 6 Befolkningsförändringar'!D85;0))$ där xxxx = kostnadsutjämning 2017 enligt prognosunderlaget cell E22. Observera att det är värdet för 2018 som ska skrivas in, detta för att exkludera eftersläpningssättningen från kostnadsutjämningen åren 2018 och framåt. **För att få med eftersläpningseffekten i beräkningarna ska något av demografialternativen väljas under knappsatsen för kostnadsutjämning på blad 1 (eller blad 4).**
- Skriv in det definitiva LSS-bidraget/avgiften för 2017 i cell D66. Värdet hittar du i ”Prognosunderlag K 2016–2020 16065”, cell D26. Eventuell formel ska skrivas över. Eftersom beloppet här läggs in utan decimaler kommer avrundningsdifferens att uppstå mot prognosunderlaget där decimaler ingår.
- Skriv in utfall för kommunal fastighetsavgift 2015 i cellen B90 och prognos för 2016 i cellen C90 och prognosen för 2017 i cellen D90. Värdena finns i cirkulär 16:72 bilaga 6 (mallen), cell I16 (2015) J16 (2016) och K16 (2017). **OBS!** Beloppen ska anges i tusentals kronor. Detta förutsätter att kommunkoden skrivs in i cell C1 i bilaga 6.

Följande ändringar måste göras i **blad 1 Totala intäkter**:

- Skriv in SKLs prognos över korrigering av avräkning på 2015 års inkomster i cell H28 (42 kr/inv.).
- Skriv in SKLs prognos över avräkningen på 2016 års inkomster i cell H30 (–206 kr/inv.).
- Skriv in Sveriges Kommuner och Landstings prognos över avräkningen på 2017 års inkomster i cell I32 (–433 kr/inv.).

Dessutom måste följande ändringar göras på **blad 4 Kostnadsutjämning**.

- Ny befolkningsprognos i åldersgrupper för riket per den 1.1 2017–2019 (eller 31.12 2016–2018) finns att hämta på vår webbplats och ”kortadressen” www.skl.se/modellensob. Välj ”Uppdatering”. Under rubriken **Manuell uppdatering** finns filen ”Befolkning-Kostnadsutjämning-prognos-nov2016.xls.” Cellhänvisningar finns i Excel-filen.

Efter att ha gjort ändringen bör *skyddet återinföras* genom att man på menyn Verktyg väljer Skydd/Skydda blad och på frågan om lösenord återigen skriver in ordet ”kommun”.

Information om tidpunkter under 2017

Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi, juridik, statistik. Klicka på Ekonomi. Länk till sidan **Ekonomikalendern** finns under bilden med almanacka och spargris.

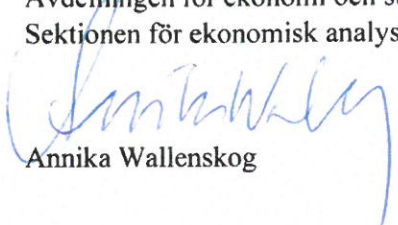
Har du aktiverat prenumeration från vår webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på skl.se och välj Prenumerera på webbinnehåll. Länken ligger i den grå sidfoten längst ner på sidan.

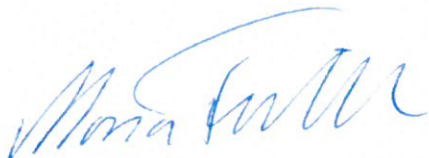
Under vårt område Ekonomi (under Ekonomi, juridik, statistik) finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Per-Lennart Börjesson (makroekonomi) 08-452 77 55, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Anders Folkesson (utjämningsystemet) 08-452 73 37, Måns Norberg (utjämningsystemet) 08-452 77 99, Peter Sjöquist (LSS-utjämnings) 08-452 77 44, Per Sedigh (sammanvägt prisindex kommunal verksamhet) 08-452 77 43, Siv Stjernborg (arbetsgivaravgifter) 08-452 77 51, Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Mona Fridell

Bilagor:

Bilaga 1: Arbetsgivaravgifter för kommuner 2016 och 2017

”Prognosunderlag K 2016–2020-16065”, finns på vår webbplats på följande länk:
<http://www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

Arbetsgivaravgifter för KOMMUNER år 2016 och 2017

Förändringar mellan ÅR är kursiverade.

Avd för ekonomi och styrning

Siv Stjernborg

Tfn direkt 08-452 77 51

siv.stjernborg@skl.se

	Beslut 2016 2016-02-10 jan-dec	Beslut 2017* 2016-12-15 jan-dec	ÅLDERSDIFFEREN- TIERING 2017 anställd född år: -1951
Arbetsgivaravgifter enligt lag			
Ålderspensionsavgift	10,21	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift	1,17	0,70	0,00
Sjukförsäkringsavgift	4,85	4,35	0,00
Arbetskadavgift	0,30	0,20	0,00
Föräldraförsäkringsavgift	2,60	2,60	0,00
Arbetsmarknadsavgift	2,64	2,64	0,00
Allmän löneavgift	9,65	10,72	0,00
S:a arbetsgivaravgifter enligt lag	31,42	31,42	10,21
Särskild löneskatt för 65 år och äldre			6,15
Avtalsförsäkringar			
Omställningsförsäkring (KOM-KL)	0,00	0,00	0,00
Tjänstegruppplivförsäkring (TGL-KL)	0,07	0,07	0,00
Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS-KL)	0,00	0,00	0,00
Trygghetsförsäkr arbetskada (TFA-KL)	0,01	0,01	0,01
Avgiftsbefrielseförsäkring (AFA), inkl. löneskatt	0,00	0,00	0,00
S:a avtalsförsäkringar	0,08	0,08	0,01
Kollektivavtalad pension			
Avgiftbestämd del (avgift 4,5 %)	4,50	4,50	4,50
+ löneskatt (24,26 %)	1,09	1,09	1,09
Förmånsbestämd del (inkomst över tak)	1,00	1,00	0,00
+ löneskatt (24,26 %)	0,24	0,24	0,00
S:a kollektivavtalad pension	6,83	6,83	5,59
S:a avtalsförsäkringar o kollektivavtalad pension	6,91	6,91	5,60
S:a PO-pålägg	38,33	38,33	21,96

Bilaga – Exempel på differentiering av PO utifrån olika månadslöner

Exempel med A-Kap-KL

Månadsinkomst	< 38 400	45 000	55 000
Arbetsgivaravgifter enligt lag			
Ålderspensionsavgift	10,21	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift	0,70	0,70	0,70
Sjukförsäkringsavgift	4,35	4,35	4,35
Arbetskadeavgift	0,20	0,20	0,20
Föräldraförsäkringsavgift	2,60	2,60	2,60
Arbetsmarknadsavgift	2,64	2,64	2,64
Allmän löneavgift	10,72	10,72	10,72
S:a arbetsgivaravgifter enligt lag	31,42	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar			
Omställningsförsäkring (KOM-KL)*	0,00	0,00	0,00
Tjänstegruppplivförsäkring (TGL-KL)	0,07	0,07	0,07
Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS-KL)	0,00	0,00	0,00
Trygghetsförsäkr arbetskada (TFA-KL)	0,01	0,01	0,01
Avgiftsbefrielseförsäkring (AFA), inkl. löneskatt	0,00	0,00	0,00
S:a avtalsförsäkringar	0,08	0,08	0,08
Kollektivavtalad pension			
Avgiftbestämd del (avgift 4,5 %)	4,50	4,50	4,50
+ löneskatt (24,26 %)	1,09	1,09	1,09
Förmånsbestämd del (inkomst över tak)	0,00	4,38	9,03
+ löneskatt (24,26 %)	0,00	1,06	2,19
S:a kollektivavtalad pension	5,59	11,03	16,82
S:a avtalsförsäkringar o kollektivavtalad pension	5,67	11,11	16,90
S:a PO-pålägg	37,09	42,53	48,32

Exemplet är gjort enligt det nya pensionsavtalet A-KAP-KL som är helt avgiftsbestämt. Flertalet anställda omfattas dock av det äldre förmånsbestämda avtalet KAP-KL, vilket är betydligt svårare att beräkna schablonmässigt.

Företsättningar	
Inkomstbasbelopp 2017	61 500
7,5 Inkomstbasbelopp	461 250
vilket motsvarar en måndaslön om	38 438

Beräkning av förmånsbaserad pension (på del av inkomst över tak)

Månadslön minus 7,5 inkomstbasbelopp gånger 30 procent.